כל שעה פרק שני פסחים

כג:

ומה חלב שענוש כרת מותר בהנאה. וא"ת לימא שור הנסקל ושאר איסורי הגאה יוצאו שאינן בכרת ואפ"ה אסורין בהגאה וי"ל דה"פ ומה חלב (א) שענוש כרת ואסור באכילה ומותר בהגאה כמו נבילה עצמה גיד שאין ענוש כרת לכ"ש שיהא בכלל היתר נבילה והשתא לא איין למימר מוכיח ולא מצי למימעבד נמי ק"ו מה דם שאינו בכלל נבילה ואפילו טומאה אין בו מעשה נבילה כדפרישי' לעיל (דף כב.) אכל חלב הוה שפיר בכלל נבילה לטומאה לא הוה צריך קרא דאדרבה לטהרו מידי נבילה מצריך קרא והא דקאמר היא הותרה וחלבה לא הותרה לאו משום דלא הוי בכלל נבילה אלא משום דלא הותרה בנבילה אלא מה שהותר בטהורה באכילה והשתא א"ש הא דקאמר דקאמר ואידך אין בהמה קיימין דלא ילפינן אלא שיהא בכלל היתר נבילה אכל בעלמא מודה דפריך שפיר (ב): **בבהמה** מיהא לא **אישתרי**. אין להקשות דגיד מיהא מיהא ליתסר דסין דשל בהמה לא מיתסר בהגאה אם כן לא יאכל דכתיב גבי גיד הנשה באכילה דוקא קאמר ומהיכא תיתי לן לאסור של מיה בהגאה: **מאי** ביניייהו. תימה לרשב"א לימא דאיכא ביניייהו ממן נוקשה וממן דגן גמור ע"י תערובות דמרבינן ברים אלו עובדין (לקמן מג.) מכל מחמצת לא תאכלו דלחזקיה מותר בהגאה ולרבי אבהו כל מקום שנאמר לא תאכלו משמע איסור הגאה וכי תימא כיון דמרבינן ליה לאכילה ה"ה להגאה אם כן כרת נמי ליתייב: **דכתיב** והנה שורף. פרש"י בשעיר נחשון ובמ"כ דיש בהדיא אשעיר דרשם חודש מדכתיב ואותה נתן לכם וגו' והיינו של ר"מ דמכפר עון (ג) על טומאת מקדש וקדשיו (ד): **דהא** כתיב והנה שורף. פרש"י ואמר להו משה הן לא הוכא את דמה אל הקדש פנימה מכלל דאם הוכא שפיר עבוד דשרפוה הקשה הרב רבינו שלמה מעתוס הא על כרחין לאו שפיר עבוד דשרפוה דהא שרפוה בלא עיכוב לוה ואמר בפרק כילד צולין (לקמן פב:) כל שפסולו בגופו ישרף מיד בדם ובבעלים מעובר לורתו ויצא לשריפה וקרא ה"ק מדוע לא אכלתם את החטאת הן לא הוכא את דמה הא אם הוכא שפיר עבוד דלא אכלוה ואומר ר"י דה"פ אם אינו ענין לגופה דהא קיי"ל בפרק כילד צולין (גם זה שם) כל שפסולו בקדש בשריפה וחטאת דאהרן משום מעשה שהיה מתנו לכל איסורים: ואם

מלבה וגידה לא הוסרו. דחלב אינו בכלל בשר הלכך לא הוה במשמע תמצה ואכלה ובני נוגע בנבלתה נמי לאו חלב במשמע הלכך יעשה לכל מלאכה לא הוצרך לטהרו אלא להתירו מכלל הנאות לא תאכל חלב: **ורבי עקיבא סבר**. חלב בכלל נבילה בין להיתר הגאה בין לטומאת הלכך כי איצטריך קרא לטהרו איצטריך: **ורבי שמעון**. דאמר לעיל (כב.) **גיד אסור** בהגאה משום דסבירא ליה אין בגידין נותן טעם ולא הותר בכלל נבילה מאי טעמא לא מייתי ליה כרבי יוסי להתיר הגאה מקל וחומר מחלב: **מכללו**. אף באכילה: **ואידך**. רבי יוסי אמר לך אנא בחלב בהמה קא מייתינא קרא להתיר בהגאה דקרא בחלב שור וכשב קאי וקא שרי ליה בהגאה ובבהמה לא הותר מכללו באכילה הלכך אתי גיד הנשה מינייה: **מכדי אוכיבנו כל הנך קראי**. דכל איסורין שנאמר בהן לא תאכל ומותרין בהגאה: **ושניבנו**. רבי אבהו ואשכח בהו פרטא להיתר לא מצינו באחד מכולם שהתיר בו רבי אבהו ויאמר שאסור בהגאה ולחזקיה ליתמרו אלא דבר האסור אסור לדברי שניהן והמותר מותר לדברי שניהן: **כמאי פליגי**. דאין לך איסורי הגאה (ה) בדבר שנאמר בו לאו באכילתו שלא נאמר בו פרט להתיר (ו) אלא הנך שני דברים דכתיב בהן לא יאכל כגון שור הנסקל וחמץ בפסח ובין למר ובין למר אסורין: **ואליבא דרבנן**. דפליגי עליה דרבי יוסי דאמר לעיל (ע"ל) חמץ בפסח מותר בהגאה: **מנבילה**. מדאיצטריך קרא למישרי נבילה ואי הוה כתיב לא תאכל נמי הוה מיתסרי: **אילא ביניייהו אולין שנשחטו בעזרה**. ואליבא דר' יהודה דאמר מנבילה לא מצי למיגמר לדברים כתבן אתא דחזקיה סבר הני תרי מדשני בדיבוריה איתסר ולבלר תשליכון אותו) לא הוצרך למעט את אלו ולאוסרן בהגאה וכי אתא למעוטי חולין שנשחטו בעזרה וכדפרישית לעיל (ע"ל) ורבי אבהו סבר אין חילוק בין לא יאכל בין לא יֵאָכֵל ואצטריך אותו למעוטי הני והכי משמע טריפה אף על גב שכתבתי לך לאו באכילתה אני מתיר לך הנאתה אבל לא חמץ ושור הנסקל שלא פרטתי לך בהן היתר: **אולין בעזרה לאו דאורייתא**. וכי אמר רבי אבהו לא יאכל איסור הגאה משמע אליבא דרבי מאיר אמרה דלית ליה לדברים כתבן ומדאיצטריך למישרי נבילה מכלל דשאר איסורין כגון חמץ ושור הנסקל אסירי ולאו משום שיעור הלשון שאין חילוק בין לא יאכל ללא יאכל לרבי אבהו אלא מדאיצטריך למישרי נבילה ואותו לר"מ למעוטי חולין בעזרה: ה"ג **ומאי**

נינהו חמץ בפסח ושור הנסקל: ופיקוח ליה מהיכא דנפקא ליה לרבי יהודה. לעיל [כא:] אליבא דרבי אבהו דמייתי ליה מאותו אתה משליך לכלב ואי אתה משליך שאר איסורין: **קא סבר**. האי תנא: **אולין שנשחטו בעזרה**. אסורין בהגאה ומדאוריתא ונפקא ליה מאותו ומיבעי ליה קרא אחריתא לשאר איסורין: **כל חטאת אשר יוכא מדמה**. לאו בחטאות הפרטיות שהוכא דמן כמלוותן לפנים כתיב דהא בהדיא כתיב בהן בפר בהן משיח והעלם דבר שריפתן מחוץ למחנה (ויקרא ד) אלא ללמד על חטאת המיוחדת דאם הכניס דמה לפנים פסולה: **אם אינו ענין לגופו דהא כתיב והנה שורף**. בשעיר נחשון בויהי ביום השמיני וקאמר להו משה למה שרפתם אותה הן לא הוכא את דמה אל הקדש פנימה מכלל דאם הוכא שפיר עבוד דשרפוה אלמא בת שריפה היא: **לכל איסורין**. שנאמר בהן לאו נתחייבתן מה ועל כרחין לא מייתי אלא ממן בפסח ושור הנסקל דבשאר איסורים כתיב פרטא להיתירא: ואם

מאי לאו בהא קמיפלגי דר' יוסי הגלילי סבר לא תאכלו משמע בין איסור אכילה בין איסור הגאה וכי אתא קרא למישרייה לנבילה בהגאה הוא דאתא ורבי עקיבא סבר איסור אכילה משמע איסור הגאה לא משמע וכי אתא קרא לטומאה וטהרה לא דב"ע לא תאכלו משמע בין איסור אכילה בין איסור הגאה והכא בהא קמיפלגי רבי יוסי הגלילי סבר כשהותרה נבילה היא הותרה חלבה וגידה לא הותרו וכי איצטריך קרא להיתר הגאה הוא דאתא ורבי עקיבא סבר (ו)כשהותרה נבילה חלבה וגידה נמי הותרו וכי איצטריך קרא לטומאה וטהרה ור' יוסי הגלילי אשכחן חלב דשרייה רחמנא בהגאה אלא גיד נימא דאסור איבעית אימא הכי נמי דאסור איבעית אימא מייתי לה בק"ו ומה חלב שענוש כרת מותר בהגאה גיד שאינו ענוש כרת לא כל שכן ור"ש דאסר איכא למיפרך (ז)מה לחלב שכן הותר מכללו אצל חיה תאמר בגיד שלא הותר מכללו אצל חיה ואידך בבהמה קאמרינן בבהמה מיהת לא אישתרי מכדי אותבינהו כל הני קראי ושנינהו חזקיה ורבי אבהו במאי פליגי בחמץ בפסח ואליבא דרבנן בשור הנסקל ואליבא דדברי הכל חזקיה נפיק ליה מלא יאכל ורבי אבהו נפיק ליה מנבילה מכדי בין למר ובין למר אסורין בהגאה מאי ביניייהו איכא ביניייהו חולין שנשחטו בעזרה חזקיה סבר לא יאכל למעוטי הני אותו למעוטי חולין שנשחטו בעזרה רבי אבהו סבר אותו למעוטי הני (ז)חולין שנשחטו בעזרה לאו דאורייתא נינהו יתיב ההוא מרבנן קמיה דרבי שמואל בר נחמני ויתיב וקאמר משמיה דר' יהושע בן לוי מנין לכל איסורין שבתורה דכי היכי דאסורין באכילה הכי נמי אסורין בהגאה ומאי ניהו חמץ בפסח ושור הנסקל מנין תיפוק ליה מלא יאכל לא יאכל איסור אכילה משמע ליה איסור הגאה לא משמע ליה תיפוק ליה מנבילה סבר לה כר' יהודה דאמר (ז)דברים כתבתן אי סבר לה כר' יהודה תיפוק ליה מהיכא דנפקא ליה לר' יהודה (ז)מלבלב תשליכון אותו קסבר חולין שנשחטו בעזרה דאורייתא מנין דכתיב (ז)כל חטאת אשר יובא מדמה וגו' שאין ת"ל באש תשרף ומה ת"ל באש תשרף אם אינו ענין לגופו דכתיב (ז)והנה שורף תנהו ענין לכל איסורין שבתורה ואם

פנימה, וראי בת שריפה היא, מה ת"ל באש תשרף, אם אינו ענין לגופו תנהו ענין לכל איסורין שבתורה שאסורין באכילה שיהו אסורין אפילו בהגאה. ואם תאמר כל איסורין שבתורה בשרפה תלמוד לומר בקדש באש תשרף, כל פסול שהוא

תורה אור השלם

1. וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיוּן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ: שמות כב ל
2. וְכָל חַטֹּאת אֲשֶׁר יוּבָא מִדָּמָהּ אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ לֹא תֵאָכֵל בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא ו כג
3. וְאֵת שְׂעִיר הַחַטָּאת דָּרֹשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שֹׂרָף וַיִּקְצֹף עַל אֶלְעָזָר וְעַל אִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן הַנּוֹתָרִם לֵאמֹר: ויקרא י טז

רבינו חננאל

ריקינן מדדריש ר' עקיבא לקרא בטומאה וטהרה, מכלל דפשיטא ליה דמותר בהנאה, נמצא חזקיה כר' עקיבא ור' אבהו כר' יוסי הגלילי. לא לעולם ר' עקיבא נמי לא תאכלהו איסור הנאה נמי משמע, למה דרש הפסוק לטומאה וטהרה, משום דמותר בהנאה כבר למדנו מנבלה, קסבר כשהותרה נבלה הכשר והחלב הגידים הותרו, מאי טעמא שנאמר ואכלה, כולה משמע כמות שהיא, ולא איצטריך קרא אלא לטהרה טומאה ור' יוסי הגלילי סבר היא הותרה חלבה וגידה לא הותרו כו'. אקשינן אשמעת' מכדי אותבינן כל הני תיובתא שני כל חד וחד לנפשיה, חזקיה ור' אבהו במאי פליגי. ואמרינן פליגי בחמץ בפסח ואליבא דרבנן דאסרי אפילו בהנאה ולא כר' יוסי הגלילי דשרי בהנאה פליגי נמי בשור הנסקל אליבא דדברי הכל כו'. אמר אמרינן. מכדי חזקיה ר' אבהו תרוייהו בחמץ בפסח ובשור הנסקל מיסר בין באכילה בין בהנאה, מאי ביניייהו. אמרינן איכא ביניייהו חולין שנשחטו בעזרה. קיי"ל אמרה תורה שחוט חולין בחוץ וקדשים פנים. והו [פירוש] שחוט שלי בשלי ושלך שלך. שחוט שלי בשלי, לומר קדשים שהן שלי מקדש שהוא שלי. שחוט שלך בשלך, כלומר חולין שהן שלך בבבלין, הא קדשים ששחט בחוץ אסורין אפילו בהנאה, אף חולין ששחטן בפנים בעזרה אסורין בהנאה. חזקיה סבר איסור חמץ בפסח ואיסור שור הנסקל שניהם אסורין בהנאה לא יאכל נפקא, והנבלה דברים כתבתן הוא דאתי, אם אותו למעוטי חולין שנשחטו בעזרה שיהיו אסורין בהנאה, דדרשינן מני, אותו ובשר טריפה אתה משליכון לכלבן הנה כו, ראי אתה משליך חולין שנשחטו בעזרה. ור' אבהו סבר כין לא יאכל כין לא תאכל כלן אחד הוא, אסור אפילו בהנאה. ואליבא דר' יוסי בא לא תאכלו כל נבלה ללמד על שאר אסורין שבתורה שיהיו אסורין אפילו בהנאה, ואליבא דר' יהודה דאמר דברים כתבתן ולא גמר נבילה שהנבילה בלבד הותרה בהנאה, מכלל שכל מקום שכתבו איסור אכילה בהנאה אסור, מפיק ליה מאותו, הכתוב אותו ללמד שהטריפה בלבד מותרת בהנאה, אבל כל איסורין שבתורה אסורין, וחולין שנשחטו בעזרה לאו

מסורת הש"ס

א) [לעיל כב.], ב) [חולין קכ.], ג) [לעיל כב. וש"נ], ד) [לעיל כא.] וש"נ], ה) [ולהן לך איסורים רש"ס], ו) [להתיר הגאה רש"ס], ז) [שמות כב], ח) [כב ע"א ד"ה וד"מ], ט) [עי' תוס' חולין קכ. ד"ה מלבן], י) [וכן הוא לגירסת בפנוחות ט: וברש"י שם וכן בזבחים קא: וכן פירש"י בחומש להדיא אבל ר"ת וכן פירש"י לקמן מכ: ד"ה לכך נאמר וכ"כ רש"י יומא ה: ד"ה מאחר לוה וכ"כ רש"י בכל הש"ס], יא) [עי' תוס' ד"ה מה].

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ומה חלב וכו' וד"ל דה"פ ומה חלב בנבילה שענוש: (ב) ד"ה דכמיב וכו' דמכפר על עון טומאת כל:

גליון הש"ס

גמ' אלא גיד נימא דאסור. ק"ל לפמ"ש תוס' חולין ק"ח ב"ה דחלב הוא דחדשים בגמי דכתי' חלב שור אבל גיד חל מיד תחנה דעוקא בחלב ל"ל כשהותרה דהא משכחת לה הקרא דלגר אשר בשערין תחנה דעוקא לו כולו עם החלב כגון שהפילה הבהמה דליכא איסור חלב אבל גיד ל"ש כן ר"ל דאתרינן כשהותרה ועי':

מוסף רש"י

כשהותרה נבילה חלבה וגידה נמי הותרו. לפיכך כל חלב וכל גיד מותרין בהנאה, שהן בכלל לגר אשר בשערך תתננה ואכלה, שגם הן קרוין עמה נבלה, והרי לך היתר הגאה בלאו דגיד, לא שנא נבלה ולא שנא טריפה (לעיל כב.). דאמר דברים כתבתן. כך מצותה, לא יתננה לנכרי ולא יתכרנה לגר (לעיל כא.).

רבינו חננאל (המשך)

דאורייתא. יתיב ההוא מרבנן קמיה דר' שמואל בר' נחמני ויתיב וקאמר, מנין לחמץ בפסח ושור הנסקל שאסורין בהנאה, ואמרינן ותיפוק ליה מלא יאכל כדחזקיה, קסבר לא יאכל ולא יאכל חד הוא. ותיפוק ליה מן הנבילה כו' אבהו, סבר ליה כר' יהודה דאמר (ארבעה) דברים כתבתן ולא מפיק ליה מנבילה. ותיפוק ליה מאותו כר' יהודה, קסבר חולין שנשחטו בעזרה מדאורייתא. ואלא מנא ליה, דפרשינן מדכתיב וכל חטאת אשר יובא מדמה אל אהל מועד לכפר בקדש לא תאכל באש תשרף. שאין ת"ל באש תשרף. דנפקא ליה מהנה שורף. דכתיב מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש, הן לא הובא את דמה אל הקודש פנימה, מכלל שאם הובא דמה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com